

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Hermed fremsendes i 5 eksemplarer mit talepapir ved åbent samråd onsdag den 19. april 2006 om evalueringen af forskeruddannelsen.

25. april 2006

Som lovet på samrådet vil notat vedrørende lønudviklingen for offentligt ansatte forskere snarest muligt blive fremsendt til udvalget.

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Videnskabsministerens talepapir ved åbent samråd onsdag d. 19. april 2006 om evalueringen af forskeruddannelsen

Kun det talte ord gælder

1. Spørgsmål AG

Evalueringen blev sat i gang, fordi regeringen ønsker at sikre høj kvalitet i ph.d.-uddannelsen. Regeringen lægger op til at fordoble antallet af ph.d.-studerende. Det er vigtigt at sikre kvaliteten af denne investering.

Regeringen ser derfor med stor alvor på kvalitetsproblemer i relation til forskeruddannelsen. Det er et problem, når evalueringspanelet i rapporten peger på, at frafaldet blandt danske ph.d.-studerende er stort. Jeg er meget opsat på, at frafaldet blandt ph.d.-studerende skal mindskes markant.

En lidt ældre undersøgelse fra 1999 peger på, at en væsentlig årsag til frafaldet er, at den studerendes lyst til at fortsætte ikke er tilstede. Herudover peger undersøgelsen på en række forskellige forhold, der spiller ind: Manglende finansiering, overgang til anden beskæftigelse eller i nogle tilfælde en ph.d.-studerende, der i stedet for ender med at skrive en doktorafhandling. Universiteterne har ansvaret for forskeruddannelse. Universiteterne har derfor et klart medansvar for, at frafaldet bringes kraftigt ned.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Den nye ph.d.-evaluering påpeger, at universiteterne ikke undersøger de ph.d.-studerendes frafald. Det vil være nærliggende, at universiteterne gør mere ud af at belyse årsagerne til frafaldet blandt de ph.d.-studerende.

Evalueringspanelet fremhæver i rapporten, at Danmark vil kunne øge den årlige produktion af ph.d.-grader med 25 %, hvis universiteterne blev i stand til at sænke frafaldet med 3/4.

Det er min forventning, at panelets anbefalinger kan være med til at sætte skub i nogle initiativer, som kan bidrage til at løse frafaldsproblemet. Derudover afventer jeg universiteternes tilbagemeldinger på dette område.

Evalueringsrapporten viser, at det *laveste* frafald findes blandt ph.d.-studerende fra natur- og jordbrugsvidenskab. Det *højeste* frafald findes blandt ph.d.-studerende på de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser.

Videnskabsministeriet sendte rapporten i bred høring, på samme dag som evalueringen blev offentliggjort. Der er frist for høringssvarene i dag.

Formålet er at give universiteterne og andre institutioner med en interesse for rapportens anbefalinger mulighed for at komme med forslag til, hvordan vi kan rette op på de kvalitetsproblemer, evalueringen peger på.

Jeg har også bedt Danmarks Forskningspolitiske Råd om at forestå en konference om opfølgning på evalueringen. Nu vil jeg gennemgå høringssvarene og tilbagemeldinger fra Danmarks Forskningspolitiske Råd. På baggrund af høringssvarene vil jeg finde nogle løsninger, der kan nedbringe frafaldet.

2. Spørgsmål AH

Der er ikke noget, som tyder på, at der er mangel på karrieremuligheder for ph.d.ere. Videnskabsministeriets seneste opgørelse viser, at der i perioden 1998-2002 har været stor efterspørgsel efter alle typer ph.d.-uddannelse.

For alle typer af ph.d.-uddannede har arbejdsløsheden hvert år ligget under 4 procent i perioden. Særligt inden for teknisk videnskab, samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab er ledigheden bemærkelsesværdig lav, idet der har været under 1 procent ledige ph.d.ere. De fleste ansættes inden for forskningsområdet.

Der er ikke noget, der tyder på, at billedet skulle have ændret sig afgørende. Der er med andre ord stor efterspørgsel efter ph.d.-uddannede. Jeg mener derfor ikke, at der er grund til at antage, at frafaldet på ph.d.-uddannelserne kan tilskrives manglende karrieremuligheder.

Og der forekommer heller ikke på nuværende tidspunkt at være behov for initiativer specielt rettet mod at øge beskæftigelsesmulighederne for unge med en ph.d.-uddannelse.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Karrierevejene for ph.d.-studerende kan dog blive bedre og mere klare end i dag. Det vil jeg gerne arbejde på.

Regeringen har sat som mål, at det offentlige og de private virksomheder tilsammen skal øge indsatsen inden for forskning og udvikling, så Danmark i 2010 når op på 3 procent af bruttonationalproduktet.

Regeringen har derfor netop foreslået at investere godt 11 mia. kr. ekstra til forskning og udvikling i de kommende fire år. Tanken er, at der næste år tilføres området 1 mia. kr., og at bevillingerne skal stige støt de efterfølgende år.

Herved forventes øget forskningsaktivitet og generel vækst i sektoren. Indsatsen betyder, at der i de kommende år gradvist vil blive større efterspørgsel efter forskere – herunder selvfølgelig også unge med en ph.d.-uddannelse.

Det er desuden forventningen, at der i de kommende år vil være et særligt rekrutteringsbehov for forskere i den offentlige sektor. En ganske stor andel af de offentligt ansatte forskere forventes at gå på pension inden for de nærmeste år. Alene i perioden 2006 til 2010 forventes en aldersbetinget afgang på mellem 850 og 900 universitetsforskere.

Vi er i en situation, hvor der er gode jobmuligheder for unge med en ph.d.-uddannelse.

Og vi forventer, at mulighederne vil blive gradvist bedre. Der er ikke umiddelbart behov for beskæftigelsesfremmende initiativer.

Der kan derimod være behov for at se nærmere på ansættelsesforløbene for yngre universitetsforskere.

Videnskabsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af AC og Dansk Magisterforening, som blandt andet skal behandle dette spørgsmål.

Videnskabsministeriet har igangsat en proces, hvor ministeriet i fællesskab med universiteter og personaleorganisationer undersøger mulighederne for at skabe bedre sammenhæng i ansættelsesforløbene for yngre universitetsforskere.

Processen forventes afsluttet i løbet af 2006.

3. Spørgsmål A1

Regeringen lægger i sit udspil til velfærdsreformer og investeringer i fremtiden op til en markant vækst i forskningsbevillingerne.

Væksten vil betyde, at der inden for få år vil være behov for betydelig flere videnskabelige medarbejdere ved universiteter og forskningsinstitutioner.

Det er min vurdering, at også antallet af post.doc.- og adjunktstillinger vil stige markant i takt med væksten i forskningsbevillingerne.

Som jeg nævnte tidligere, indgår det i regeringens udspil *investeringer i fremtiden*, at de offentlige midler til forskning og udvikling i 2007 øges med 1 mia. kr.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Der er mulighed for, at dele af disse midler kan gå til oprettelse af flere post.doc.-stillinger. Det afhænger naturligvis af, om universiteterne vurderer, at der er et behov.

Det er universiteter og øvrige forskningsinstitutioner, der selv er ansvarlige for stillingsopslag inden for forskellige fagområder og stillingskategorier.

De øgede midler vil også give universiteterne mulighed for at indrette stillingsstrukturen til i højere grad at rette sig mod internationale forskere.